

KS. ELIGIUSZ PIOTROWSKI

TEODRAMAT

**Dramatyczna soteriologia
Hansa Ursa von Balthasara**

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici
Kraków 1999

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	5
WSTĘP	7
I. DRAMAT JAKO KATEGORIA PREZENTACJI RZECZYWISTOŚCI TEOLOGICZNEJ	19
1. Dramat w historii refleksji nad ludzką egzystencją	20
2. Kategorie dramatu	23
2.1. „Produkcja” dramatu: autor, aktor, reżyser	24
2.2. Realizacja dramatu: przedstawienie, publiczność, horyzont (scena)	29
3. Dramatyczne kategorie w prezentacji i rozumieniu Objawienia ...	34
3.1. Zarys historii zagadnienia	34
3.2. Dramatyczna prezentacja Objawienia	35
3.3. Rola i wolność	51
II. POTRZEBA ZBAWIENIA JAKO DRAMATYCZNA SYTUACJA CZŁOWIEKA	71
1. Świadczenia pozabiblijne	72
1.1. Tajemnica istnienia	72
1.2. Tragizm śmierci	77
1.3. Dramatyczne poszukiwanie sensu	83
1.4. Dramatyczne poszukiwanie zbawienia w kulturach przed- i pozachrześcijskich	87
2. Świadczenia Biblii	90
2.1. Grzech	90
2.2. Biblijna rzeczywistość śmierci	96
2.3. Cierpienie	99
2.4. Dramat szatańskiego zniewolenia	100
2.5. Oczekiwanie na zbawienie w Izraelu	102
III. DRAMATYCZNY CHARAKTER TRYNITARNEGO ŹRÓDŁA ZBAWIENIA	105
1. Dramat w Trójcy Świętej	106
1.1. Kenoza Ojca	108
1.2. Kenoza Syna	112
1.3. Kenoza Ducha	113
1.4. Relacje wewnątrztrynitarnie	115

2. Bóg źródłem świata	117
2.1. Dramat stworzenia świata	118
2.2. Świat stworzony w Bogu	118
2.3. Przestrzeń i czas	121
2.4. Dramatyczne trwanie świata w Bogu	122
3. Zbawienie dziełem całej Trójcy	124
3.1. Główne aspekty biblijnej nauki o zbawieniu	125
3.2. Powszechna zbawcza wola Boga	128
 IV. ETAPY DRAMATYCZNEJ REALIZACJI ODWIECZNEGO PLANU ZBAWIENIA . .	149
1. Posłanie Syna – dramatyczna chrystologia	149
1.1. Dramat wcielenia Jezusa Chrystusa	150
1.2. Dramat w Chrystusie	153
1.3. Samoświadomość Jezusa Chrystusa	156
2. Kulminacja bosko-ludzkiego dramatu	160
2.1. „Posłanie” kluczowym pojęciem dramatycznej chrystologii . . .	160
2.2. Próba chrystologii posłannictwa	169
2.3. Treść Jezusowego posłannictwa	172
2.4. Krzyż centralnym miejscem „teodramatu”	178
2.5. Zmartwychwstanie Jezusa	184
2.6. Wniebowstąpienie Jezusa Chrystusa	186
2.7. Dramat ludzkiego cierpienia	187
3. Posłanie Ducha	189
 V. AKTORZY NA „TEODRAMATYCZNEJ” SCENIE	191
1. Naród Wybrany	191
1.1. Izrael na tle innych narodów	192
1.2. Dramat Narodu Wybranego	195
2. Dramatyczna perspektywa królestwa Bożego	197
2.1. Wspólnota Żydów i pogan	197
2.2. Kościół – naśladowca i uczestnik dramatu Jezusa Chrystusa . .	201
2.3. Uczniowie	211
2.4. Maryja	216
2.5. Jednostka	222
3. Duchy	231
3.1. Aniołowie	232
3.2. Diabły	235
 VI. DEFINITYWNE ZAKOŃCZENIE „TEODRAMATU”	241
1. Możliwość tragicznego zakończenia „teodramatu”	242
1.1. Odrzucenie zbawienia	242
1.2. Możliwość potępienia	243
2. Zbawienie jako nie kończący się dramat	245

2.1. Pawłowa nauka o skuteczności zbawienia	245
2.2. Skuteczność zbawienia w Ewangeliach	246
2.3. Dramat Boga zaangażowanego w świat – cierpienie Boga	248
3. Dramatyczny charakter nauki o apokatastazie	252
3.1. Problem apokatastazy	252
3.2. Powszechność zbawienia	254
4. Rzeczy ostateczne – dramatyczne spełnienie „teodramatu”	258
4.1. Śmierć	258
4.2. Zmartwychwstanie	259
4.3. Sąd Ostateczny	260
4.4. Czyściciel	263
5. Bóg w człowieku, człowiek w Bogu – dramatyczna perspektywa	265
5.1. Zamieszkiwanie Boga w człowieku	265
5.2. <i>Visio beatifica</i>	270
6. Sens boskiego dramatu	280
VII. ELEMENTY ORYGINALNOŚCI DRAMATYCZNEJ KONCEPCJI ZBAWIENIA	
WEDŁUG HANSA URSA VON BALTHASARA	283
1. Dramatyczna prezentacja teologii w miejsce opisu epickiego	283
2. Konsekwentny „trynitaryzm” teologii Hansa Ursa von Balthasara	287
3. Odślonięcie wspaniałości Boga – teologiczne wprowadzenie w „serce Trójjedynego”	289
4. Soteriologia i chrystologia	292
5. Bogactwo tradycji teologicznej i humanistycznej	298
6. Dramatyczne poszukiwanie prawdy – Hans Urs von Balthasar na „granicach herezji”	300
6.1. Nauka o Trójcy Świętej	301
6.2. Nauka o Chrystusie	306
6.3. Problem „rzeczy ostatecznych”	311
7. Teologiczny wpływ Adrienne von Speyr	326
ZAKOŃCZENIE	329